Ötödik évfolyam. 13. szám. Székely-Udvarhely, 1899. március 26.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Papok, tanitók és községi előljáróknak egész évre 6 kor, a tanitó-egylet tagjainak, község és körjegyőknek 5 kor. — Egy példány ára 10 fillér.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, tőbbszőr 3 ízben-nel 4 fillérért közöltetnek. — Helyegáj külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Illetékes és nyilttér díja előre fizetendő.
— Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

A földmivelésügyi kormány tejkivitelünk érdekében.

Most, mikor helyenkint mind nagyobb és nagyobb nyomokat hagy a magyar gazda helyzetén az esztendőnként ismétlődő gazdasági vallság, örömmel üdvözlünk minden olyan mozgalmat, a mi uj erőt adhat a temérdek baj elviselésére.

Arról van szó, hogy Konstantinápolyt, majd pedig a Balkán-félsziget más államát, városait mi lássuk el tejjel. A mult év őszén a kormány megbizásából künt járt a megboldogult országos tejgazdasági felügyelő Nagy Vincze keleten s a különféle gazdasági kapaczitásokkal s kormányférfiakkal eredményes tárgyalásokat folytatott, ugy hogy Konstatinápolyban ma már 30,000 liter magyar tejnek áll naponta készen a piacza. Ennek előállitását, ha a magyar gazdaközönség magára vállalja, a terv is valóra válnék, mert a tejnek szállitásra alkalmassá tételét ugyan egy költséges gyár végezné, de ennek felállitását a kormány készségesen magára vállalta.

A központon épült gyárba aztán 100 kilométernyi körzetből szállitanák a tejet. E gyár belsejében — nevezzük hűtőgyárnak — a hőmérsék komprimált kénsavval — 12° C.-ra van lehütve s folytonos kavarással a tejet is 8° C.-ra hütik le a nélkül, hogy az megfagyna. Persze itt kánikulában is bundában dolgoznak az emberek. Egyidejűleg rudakban is fagyasztanak tejet s aztán alkalmas edényekbe 85—90% 8° C.-ra hütött tejet s 10—15% rudakba fagyasztott tejet tesznek.

Igy aztán elszállithatják közönséges vasuti kocsikban is akár meddig, a nélkül hogy élvezhetőségét elvesztené. Pirkner János, országos állattenyésztési főfelügyelő egy igy kezelt 50 literes edényt küldött haza Budapestre, kánikulai hőségben Svédországból teheráruként. 22 nap mulva érkezett meg s itthon a földmivelésügyi miniszteriumban egy bizottság előtt kibontatván, annak tartalma minden tekintetben kifogástalannak bizonyult. Hőmérséke, daczára a hosszu utnak s nagy melegnek, 8° C. volt, normálisan forrott, jól adta le a tejfelt, rendesen viselkedett a köpülésnél, semmi mellékize nem volt, szóval olyan volt, mint a friseen fejt tej.

A tej konzerválásának ez a módja svéd találmány. Az igy előállitott tejkel megtöltött bádog edényeket alkalmas vasuti kocsikban szállitják, a mik rekeszekre vannak osztva. Minden ilyen rekesz rosz melegvezető anyagból való kettős fallal van ellátva. Minden rekeszben egy-egy bádog edény foglal helyet s igy a tej önmagát tartja hidegen s bármeddig ellenáll a melegségnek.

A gyár helyét irányadó körök a segesvár—brassói vasutvonalon kivánják felállitani, a mi Udvarhely-, Nagy-Küküllő-, Brassó- és Háromszékmegye gazdáinak adna egy uj jövedelmi forrást s előmozditaná indirekte állattenyésztésünk virágzását is, mert tőkéletesitené tejelő jellegü magyarerdélyi szarvasmarha fajtánkat.

A gyárat a kormány saját költségen állitja fel s a jövedelemből csak az amortizáczionális költségeket vonna le. A tej ilterjéert először csak ott krajczárt vonna képes a gyár adni; de a bevövedelmi nyereemény a részvényeseknek jut, mert az állam semmi közvetlen hasznot nem kivánt magának biztositani. Idővel a gyár a termelőknek megy át tulajdonukba s igy ők lesznek a termelők és a vállalkozók egyaránt. Egyelőre — tekintettel a most biztositható értékesitésre — ezen vállalat a termelők azon részére számithat inkább, a kik a nagy fogyasztó központtól távol lévén, tejüket értékesiteni egyáltalán képtelenek voltak.

Ebben az ügyben különben Pirner János főfelügyelő tárgyalást folytatott Udvarhely-, Nagy-Küküllő-, Brassó- és Háromszékvármegyék illetékes köreivel, a melynek eredménye, hogy *április hó elején Segesvárt a megyeházi nagytermében értekezlet lesz*, a melyre a négy megye gazgasági faktorai és az érdeklődők meghivatnak.

Sz. A.

Az ex-lex vége. A hivatalos lap e hó 21-iki száma közli, hogy a király szentesitette az 1899. evi I., II., III. törvényczikkeket, melyek az április végéig tegelőb indemnitást, továbbá az ujoncztörvénynek erre az esztendőre vallóevenben maradását és az ezidei ujoncozás elrendelését foglalják magukban. (A katonaállitást április 4-tól 7-ig fogják megtartani.) Ezzel az ex-lex állapotnak vége van. Az uj törvények közül különösen az első ártelbelepésének napja érdekli a közönséget. Az első (az indemnitási szóló) e hó 21-én lépett életbe, a mi azt jelenti, hogy a hátralékos adó fizetése ettől fogva ismét törvényesen kötelez bennünket.

A tanitó községi adója. A közigazgatási biróság nemrég érdekes határozatot hozott a felekezeti és egyesületi tanitók érdekében. Toth biró eloadása alapján ugyanis kimondotta, hogy a neptanitonak nem kell községi adót fizetnie. Az elvi jelentőségü határozat lényege a következő:

A községi adó fizetése alól tudvalevőleg a legutóbbi időkig, az állam hivatalnokam kivül többek közt a neptanitók is fel voltak mentve. Ujabban azonban egyes községek a tanitóra is kivetettek a községi adót, mert ugy okoskodtak, hogy a felekezeti és társulati tanitókat kedvezés nem illeti meg. Igy a többek között M. fövárosi igazgatóin is megvettek a községi adót. Az igazgató meg volt győződve a köveiteles törvényelleneségéről es azért a tanitó a közigazgatási bizottság elutasitó vegzései után panaszával a közigazgatási biróséghoz fordult, mely 2753. számu itéletével az 1875. evi XXIX. es az 1886. evi XXII. törvényczikk alapján kimondotta, hogy a neptanitók feltétlenül, vagyis nem tekintve azt, hogy állami, községi, felekezeti, társulati vagy magán iskolánál működnek-e, a községi adó alól mentesek, mely mentességtől nem foszthja meg őket sem az 1872. XXXVI. törvényczikk, sem a közigazgatási biróságnak a mult évben hozott 3. számu döntvénye.

Emléket az agyagfalvi réten.

— Fülei Sz. Lajos. —

Nem rég a székely berczek közül lelkes, hazafias felhivás hangzott szét a hazában. Adakozásra szólitja fel a nemzetet, hogy az ősi hagyományok által megszentelt agyagfalvi réten — a hol legutóbb 1848-ban a haza hivó szavára összegyult hatvanezer székely szavát hanggott fel a történelmi jelszó: *„Ha mennü kell menyjünk mind!“* — méltó emléket állitsunk.

Az adakozásra való felhivás elsősorban minket, székely utódokat keres meg, kik akár otthon, akár idegenben éljünk, a szülőföld és fajszeretet rajongasával csüngünk a szép Székelyföld drága emlékein és ősi hagyományain.

Ezek közt van az agyagfalvi rét is, a székely nép Rákos mezeje.

A fellegvijtó Hargita közelében, koszorus hegyek, virágos halmok között elterülő szép tér, mint egy szent templom áll — üresen, oltár nélkül . . . . Ezt a szent oltárt kell fölemelnünk, hogy annak fölkent követ áldozzunk s örök tüzet kegyelettel apoljuk az idők végtelenségig.

„Ha mennü kell, menjünk *mind!* kiáltottak fel ebben a templomban apáink, kik a sok keserü csapás-

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZAJA.

Márczius 15-ike és Petőfi Sándor.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

(Folytatás).

Az egyes nemzetek és a világ történelme nem véletlen fordulatok halmaza, hanem az okok és okozatok egymást feltételező végtelen láncolata. Az 1848. reformtörv. mélyen a multban gyökerezik, egyes eszméi egy évtizedekkel előbb felmerültek, igy pl. Erdély unioja, melyet elemér a beszés kormányán, különösen a nagy és fenkölt lelkü autokrata II. József tervezett, II. Lipót ismét elejtett, id. báró Wesselényi Miklós több más kiváló társával együtt buzgón sürgetett. A magyar nyelv és nemzeiség jogainak veszélyeztetése, a jobbágysag helyzetének könnyitése, a népnek az alkotmánysáneznaba való felvétele a robot, a kilenczed eltörlése, a közös teherviselés, a vallási egyenlőség felse való haladás, a nemzeti hadsereg, a közgazdasagi reformok szintén nem ugy keltek ki, mint a gomba egy aldásthozó meleg eső után, hanem fokozatosan erlelődtek, különösen a külföldi szabadságeszmék és mozgalmak hatása alatt.

Imé márczius idusa Magyarországban nem egy nap, hanem egy egész történelem, dicsőségben és szenvedésben gazdag történelmünk korszakot jelző határköve; márczius idusa a vérnélküli békés átalakulás kezdő napja. A nemzet ott állt e napon büszkén rendületlenül, mint a sik tengeren a szélvész, a hullamok által korbácsolt sziklabercz.

Öröme azonban igen rövid volt, mert ismét sötét fellegek tornyosultak hazánk lathatáran.

Az uj alkotmány meg meg sem rakhatta feszkét, már is ránk támadtak, a kiknek oltalmazóinknak kellett volna lenniök. Marczona szoldosok lábától dobogott a föld, lázitó szavakra rohantak reánk fölszabaditott testvereink, a nemzetségek s öszszetörni igyekeztek nemzeti alkotmányunk oszlopait. Erre egy illaszczerü kizdelem következett, a melyről csak mély megilletődéssel lehet megemlékezni. Keletkezett az ekeszsólo tanujeléül annak, hogy ha a nemzet kifejti a maga erőit, csodákat mivelhet.

Szerencsés a nagy nemzeti egoparcia, a védelem hősök titani harczai. De ne lebbentsük fel a fátyolt e gyászidőkről. Magyarország elbukásával Petőfinek az elete be volt fejezve. „Jól jart, — mondja Jókai — hogy meghalt. Diesö halála volt, szép kezdete a halhatatlanságnak. Jól történt, hogy porait szétszórták a szelek, hogy minden magyarnak jut belőle egy porszem s minden porszemében él a hazaszeretet és a szabadság.“

Nekünk is jutott egy porszem és ennek hatása teszi kötelességünkké, hogy nézzük, ki volt Petőfi es mily kapcsolatban áll ő a 48—49-es évek törekvéseivel, közdelmeivel. Mint meteor jelent meg a magyar irodalom egen és mint meteor tünt le az örökkevalosag tengerebe. Mily rendkivüli azon költői egyenlőség bivöldere varázsa! Milyen tünemenyszerü pályafutás és rohamos fejlődési menet, mily páratlan termekenység, mily bámulatos emelkedés negy világfelfogás, mint müveszi erő kivetkezik ban 7—8 esztendő alatt 1842—1849-ig. 7—8 esztendőnél van szó és mégis korszakokat lehet bennök megkülönböztetni. Mintegy azt mondta neki a sors eléte hajnalán: „Nyolcz sulyos es gazdag evet adok neked, gyermekjtp, nyolcz evet, hogy eleted a lángelme legmagasabb csucsát. E rövid evek alatt Te ki fogod fejezni mindazt, a mi évezred óta neped telke melyen aludt. Erőscben kell áteresned minden erzest, mint barkinek, de fájdalmad es gyönyöröd örökké meg fog maradni. Szenvedesed, nyugtalanságod, bolyongásod fejedben kettős jutalmat adok; lángoló ihletet es korai halalt.“ Es valóban csordultig telt meg számára az eletboldogság a fölkenő és fenékig ürittette ki az elet fájdalmanak keserü kelyhet.

Már feltünésekor jelentkezik teljesen készen a szinés tartalombeli gazdagságnak teljevel. A tartalom az örö, a szint es zamatot a nepkötés szellenne adta hozza. E kölcsönt kamatostul szolgáltatta vissza nemzetének.

Megenkéli a messze ellerülő rotat, a magamosan álló csárdát, a delibáb rengő tavában vágtató méneket, a botjára támaszkodó juhászlegényt, a szaguldozó csikost, felviszi a pusztát az Olympra; megenkéli a rózsas hajnal hasadtát, a hajos kikeletet, az örökkön szép termeszetet, az eded, a gyöntö szerelmet. A napsugaranak nimes oly gazdag szintörese, mint a hány sugárra oszlik e költői lélek szerméznek lángja.

S mily gyönyörü es hensö száv választottja és a természet iránti szeretete:

Ha megcsókolsz, ajkaimra
Ajkadat szép lassan tedd,
Fel ne kelttsük almabol a
Szendergő termeszetet.

Nyomorusága közepette a legkicsapongóbb friss kedv pezseg dalaiban:

Kedvemnek ha magja volna,
Elvetnem is ő belőle
S ha kikelne: a rózsaerdő
Koszorunak a telet.

Fitymalva az elet nyomorait, ily hangok szólalnak meg bánjan: „Ujjongva mi az isten nyila, ires már a fiadnak.“ „Hortobágyi koresmarosnak angyalom.“ „Bordudltam a konyhára“ stb.

E pajkos és szeretetremeltó hang leginkább a Bolond Istókban és különösen János vitézben nyilvánul. E tündermesben mindnál, a mi a magyar fajt oly rokonszenvessé teszi, mint egy gőczpoulban egyesül.

De nemsokára, midőn, mint buvár sülyed a mélységnek melyére. A legmélyebb tenger, a szív fenekere: mint azt mondja: „Dalaimban a kedv, mesetlen“ csak olyan ez, mint a virág a siron“ és az Apostolban, ezen, riktó szinekkel, végletes eszmeket és lázas-ma ünzott eseményeket tartalmazó elbeszélő kölcsönben ahonnan már azt kérdi:

Mi a boldogság? oh szomjas szivem hogy
Felinna egy záport s talán
Egy harmatcsepp sem bul reá sem.

Vilagfájdalom es világgyülölet vesz lelkén erőt és ez kiléresben „Az örült“-ben jut kifejezésre, mely nem egyeb, mint a kacagja vál kétségbeevett harag.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Știință - BCU Cluj-Napoca.

tól meg nem türve, bizalommal készültek a véres napokra. Ennek a szilárd önbizalomnak lelke szált fel a hálás utódok, édes mindnyájunk szivebül: A székely-emlék megalkotása hazafias kötelesség, fogjunk kezet „mind”!

A hazafias elem minden népnek legfőbb mozgató ereje. Minket székelyeket a nemzeti ideálok kultusza tartott meg a multban. Ez képezi jövőnk biztosítékát is. A Székely-emlék megalkotása is hazafias erzelminőkből fakadt kötelesség. Hála az ősök iránt, lelkesitő példa az utódok számára.

A nyitt, egyenes, szókimondós székely nép becsülete követeli tehát, hogy az emlék egész szépségében megvalósuljon.

Habár reméljük, hogy szavunk az ország minden részében — hiszen mi is részt vettünk a nemzet minden hazafias küzdelmeben — az emlék ügye elsősorban reánk székelyekre vár.

Föl tehát munkára! Mint mindenben, itt is az egyetértő szeretet a mi elitélő napunk. A szeretet pedig találekony és meg fogja teremteni az eszközöket, melyekkel adományainkat a szent czélra összehordhatjuk.

A nép kegyöröklésbe i legjobb barátja a pap és tanitó. Az ők buzgó vezetése, lelkesitő munkásága könyvnyen biztositja a sikert. Rendezzenek közegeikben népünnepélyeket, mulatságokat; tavaszi és nyári kirándulásokat, melyeknek megvan az ideal feszültsége, a szép szellemi javára. A hatóságok, nevezetesen a szolgabirák, a jegyzők, ők a közelet, a közérdek annyi szalait tartják kezükben, tegyenek indítványt, hogy a községek hazánk nevét krajczárral redelt czélokra szánjanak s ezeknek egy példányát a letesitendő emlék talapzatába, másikat az erdélyi czéhkye muzeumba, vagy az udvarhelymegyei levéltárba helyezzék el. — A házi mulatságok, kirándulások, nepünnepek, mennyiszer és más intézes czeszjövetelek mind-mind alkalmul szolgalnak arra, hogy az emlék ügyet elősegitsük.

Nem alamizsna, hanem a kötelesség szent adója lesz az, a mit minden honu, rendi székely vetünk a hi fillérekben is, összerak. Ezek a fillérek teszik a nép erejét, mondja Hugó Viktor.

Vis in unitate! Egységben van az erő minden, amit felmutathatunk, egyértő munkánk erejéhöl fakadt.

A székelynek szerencsés szerencsés szava van oll, a hol kell; legyen a cselekedete is az, a mikor kell. Ez az önerzet, ez a szó, ez a tett most kell.

Es az agyafalvi rét törvényes tanplomában melyet Istén kicse alkotott, ősünk buzgósága megszentelt, az oltár is fölépül a Székely-emlék alakjában, mely mindenkor fényes apologiája lesz ős magyar fajunk hazafiasságnak!

A népnevelés apostolai.

Motto: **Csak elore!**

Bözöd községben a müvelodes magas fokon áll. A közseg hivatott vezetöi: Adám Domokos körjegyző, Bocz Lajos unitár. pap es Makkai Sámu tanitó meg 1869-ben olvaso-kört alakittottak, mely eletkepeseget 20 evi fennállasával fenyesen igazolja. A körnek 714 korona penzvagyona, 100 kötet könyve es 30 tagja van s az ordermekbens megöszült, derek körjegyző elnöklete alatt áldásosan működik. Olvassák a „Pesti Hirlap” napi, a „Vasarnap Ujsag”, „Vilagkronika”, „Szekely-Udvarhely” es több gazdasag hetilapot es havi folyoiratot. — Bözöd vezetöi nem elegedtek meg czzel, mert hiszen a nepnek olesöbb es mas iranyu hozzaferhetöbb alkalom kellett, hol szivet, lelket müvelhessec. Török Ferencz es Szalontai A. Béla tanitók fellepesel bocsajtottak a nepnek az 20 taggal megalakitottak a „Közsegi Önképzö es Dalkör”-t, melynek tagjai folyton szaporodnak. A nepnevelés apostolai szivukös öletlek a tudatlanokat s kitartó buzgosaggal okatjak mindazokban, mikre feltetlenul szükseguk van es a nagy halásan sict tudatlansagat csillapitni; a dalban pedig munkajánal uj eröt es vigaszt talal. A dalkör közlebböl-ről már nyilvanosan is működött. Szep dalokkal es szavalatokkal egybekötött tánczmulatsagoi rendeztek, mely a 20 filleres dijakkal is 14 korona 10 filler tiszta jövedelmet hozott s ebböl is hazafias czélt szolgalnak, a mennyiben 14 korona 70 fillert az Orban Balázs szobra alap javara adományoztak. A mulatságon felülfizettek: Szalontai A. Béla 1 kor. 70 fill., Török Ferenczné 1 kor, 40 fill., Adám Aladár 1 kor. 20 fill., Boér Lajos 1 kor. 10 fill., Péterfi Vilma (Rava) és Fazakas Dénes (B-Ujfalu) 70-70, Kolumbán Dénes 40, Ozsváth Dénes 30 és Fecigl Miksa (Veczko) 10 fillért.

TANÜGY.

Fölhivás a katolikus tanitókhoz. Steinberger Ferenc dr., a katolikus tanügyi tanacs es országos bizottság elnöke felhivást intézett a magyar katolikus tanitó-egyesületekhez, hogy a julius tizenegyedikén Budapesten tartandó országos közgyülesen naprendre kerülö tételeket közgyileseken vitassák meg es a vita eredmenyet röviden ez evi augusztus 15-ig megküldeni a vallas es oktatasugyi fötanfelügyelöseg utjan a bizottsag elnökseghez küldjek be. A megvitatás alá kerülö tételek a következök: 1. A tanitóképzö intézetek tanterve. (Eloado: Ember Károly). 2. A polgari iskolak reformuja. (Eloado: Brennner Imre). 3. A katolikus tanitók es kántorianitok nyugdijszerelese. (Eloado: Erdödi Janos). 4. A nepoktatasi törveny revizijonjai mikent volják meg a katolikus egyhaz jogat. (Eloado: Petrovacz József). 5. Az ujoncz-kiegeszitesesi szemben a katolikus allasponl kifejtese. (Eloado: Mocsi Sándor). 6. A nepiskolai vizsgalatok mai rendszerenek reformalasa időszerü-e? (Eloado: Dreisziger Ferencz). 7. A haztartasi iskolak. (Eloado: Szöke Sándor). 8. A magyar közszabadsagi eletet ujabban fenyegeto szocialista törekvesekkel szemben milyen munkat, magatartast varhat a magyar katolikus tanitotol az egyhaz? (Eloado: Szöke Sandor). Keri egyuttal a tanacs elnöksege a videki egyesületeket, hogy ha közgyüleseikben ujabb tételek megvitatasaban a hatósag es az iskolagy elösorolt legfontosabb kerdeseivel, ugy legfoldab valaszt-manyi vagy köri ülesek velemenyet juttassak el a központba.

Irodalom.

Dósa György s a parasztlázadás 1514-ben. Irta: Aldor Imre. Budapest, Franklin-Tarsulat kiadása. Ára 40 fill. — Legjobb karácsonyi szórakozásunk lesznek azon esinos kiállitasu, ragyogó tollal, nagy rokon-szenvel. de a történeti kritika pártatlan itéletével megirt könyvbol, melyet Aldor Imre, lapunk régi baratja es munkatarsa az elsö magyar szocialista ellenfelbol megteremtett s mely most hagyta e a sajtot. Helybeli magyar realiskolank volt tanara, hazánknak egyik legjelesebb történet tu-lósa elmondja könyveben, mint lesz az egyszerü jobbagy labol, a maga emberségebol, a kiraly kedvelt vezere es mikep ö vissza szaszul a birasonnal, melyöly nagyszamu fegyvert biz kezere. Az eszme, a melyert harczolt Dósa, a magyar jobbagysag fölszabaditasa, rokonszenvünket kelti föl a parasztvezér iránt; de sem a szerzö, sem a kiviteles nem valogatta meg, sem az idöt, melyben megvalósulhatott volna es ezert irgalmul lanul bu-nia kellett. A müvet szerzöje Zsilinszky Mihaly allamtitkar- s a M. T. Akademia rendes tagjanak ajánlja megkapóan meleg sorok kiseretében. Aldor Imre ezen könyve 85. füzetet fogja a Történelmi Könyvtarnak, melyet ezzel együtt nem kevesebb, mint harminczharom erdekesnél erdekesebb világtörteneti elet es korrajzzal gazdagitott a jeles történet tudos. A het tömött ivre terjedö füzetek ara 1 korona. Bizalmasseget ösz, hogy varosi es falusi olvaso-köreink megszerezzék a s a legszeresnyebb hajlekba is bejusson e nagybecsü vallalat.

Bárd Ferencz és Testvére zenemükereskedése (Budapesten, IV. Kossuth Lajos-utcza 17. sz.) igen erdekes zenemü nplonsagokröl ertesiti lapunkat. E ek közöt vannak a nepszinhaz fennallasa ota legnagyobb sikert aratott operette-nek a „Görög rabszo ga” es a Magyar Szinhaz nagysikerü operette-jenek, az „Egyiptom gyöngye”-nek megjelent zeneszamai is. A kiralo zenemüvelet mersekelt arban szallitja a nevezett zenemükereskedes es kapunk kiadatlanta utjan is megszerezhetök.

Azelöit a néppel azonositotta magát, most már a hazával fort teljesen össze, a hazával, melyröl azt mondta rossz jö kedvében: Ha a föld Isten kalapja, Hazánk bokreta rajta. A kölö szárnyalása egyesül immár a hazai törekvesével.

Hazája iránti hö szeretetének először 1844-ben a „Honfidal”-ban ad kifejezést.

„Ha szivem, ved vagyok, ted hazám
E szivy, e lelek.”

Meg korholja a jelent, meg nem bizik a jövöben. A „Mert nem születtem ezer ev elött” cz. költeményében meg epen a multat dicseri, de „A hazáról” czimben e szavakkal: „Oh, magyar diösöseg, injt el az ös-szeset, hogy századok multaval ujra lassák fényet a nepek es rettegjék” már hisz a hajdani diösöseg feltámadasaban. 1846-ban fordulopont all be Petöfi hazafias költészetében, a mennyiben mint a szabjadsag szószolója már izgat a nep erdekeben.

„Csak a zsarnok s a szolgalelek,
E kettö az én ellenem”

mondja Sajtoszer ejet 1847-ben czimü költeményben.

Megalkotta mint nemzeti Fuggetlenseget erzete, a csüsösmázó lelkek iránti gyülölete már hevesen nyilatkozik a kutyák dalában.

„Ha ferfi vagy, legy ferfi; Fuggetlenségedet A nagy világ kitesszem, Áruba ne eresztl”

Hires költeményének a „Dalaim” utolsó szakában már a legkeserübb kifakadást olvassak:

De mit tür a szolgasagnak nepe
Mert nem kell föl, hogy lancz ütögje
Arra vár, hogy Isten kegyelmebol
Azt a rozsda rágja le kezedrol.

De ha sokszor szegyeli is, hogy magyar, s arcza szegyenben eg, szegyenlenie kell, hogy magyar, megis csak igy szól: „Addig ostorozlak nemzetem, mig vegre Feldobog szived, vagy szivem megszakad,” mert szereti, hön szereti, imádja gyalazatában is nemzetet.”

(**Vége következik.**)

Szinészet

Baranyai Mihály szinigazgatónak sikerült megnyerni a nemzeti szinház kivalo müvészinöket, K. Hegyesi Marit, hogy harom eloadasra terjedö vendegszereplese folyamán: szombaton a „Kamelias hölgy”-ben, vasárnap a „Czigany”-es hetfön a „Vasgyaros”-ban ragyogtassa müvészetének minden jelességet es formalisan elbüvölje varosunk közönseget. Alig képzelhető a Gauthier Margit alakjanak poetikusabb, közvetlenségben plasztikusabb kidomborítása, mint a milyenne az Hegyesi interpretalasban fogmálodott. Hogyi jellemben más szinek, más vonások, másfajta tragikum erveny esülnek, mint Gauthier Margitban es Hegyesi mely feleknai felfogassal, müveszies individualizáló tehetöseggel, a legszöbb harmoniaban alkotta meg Rozsi hol kedvességével lehlincselö, meg tragikus voltával megrendülö jellemkepet. Hegyesi a müvészi lelek intuitojaval remekül olvasztotta egybe „A vasgyaros” Claire egyenességenek fény- es árnyoldalat. Sehol sem ment tul a határon; se több, se kevesebb es minden egyes hang, árnyalat kellö praeczizitassal volt alkalmazva a maga helyen. E müvészi alakitask lattara elementaris erövel törtek ki mindannyiszor a közönsegi feltetlen elismeresnek legviharosabb lappai.

Partnerjeuek, Sajonak (Kamelias) voltak egyes sikerültebb momentumai, hol igen jöl megalita helyet, de bizonyos kedvezöseg illeszett jatekan. Szerencseellen ötlet volt ugy Gusztav, mint az orvos szerepe diletiansokat alkalmazni, a kik ügyetlenségükkel es szöglelteszegükkel a tragikum erveny esülesenek pillanatatban — talan ellensulyozassal — komikusan hatottak. Keller („Czigany”-ben) szerepe ugy a maga tipusa es felfogasa szempontjaban. Sajo is jö vilagitasba helyezte Gyuri alakjat. Majoheázi Rebek asszonyt kellö nyelvezettel játszta. Az elöadás alatban kielegitö volt. Sajo Geza (A vasgyarosban) Derblay szerepeben illö-illö pazsasa ragadta a közönséget s a mellett, hogy alakja nem elegi tipusszerü, hanyadt nem eleg terjedhetes es szerepe tökeletes kidomboritasára: egy nemes- ferfi-jellem rokonszenvet sikerült neki mindvégig felintetni. Majoházi Eszti a marquise-ban es F. Barts Aranka a Susanne szerepében nem fejlettek ki a kellö elöfokessöget, mely e szerepekröl elvalaszthatlan. Füredi (Moulinet) igen jö volt. Nagy Aida azonban nem mindenben volt hü szerepe karakterehez.

Kedden, 21-en Hidassy jutalomjátékaul Herczeg kitünö szimmivel adtak összevagó, jö eloadásban. Játékukkal kitünnek Hidassy (Bilitzky), Keller (Merlin), Sajó (Tarjan), Majoházy Eszti (Domáhzyne), F. Barts Aranka Jolánt sik.

Alig tavozott Hegyesi Mari városunkbol, E. Kovács Gyula a kolozsvári nemzeti szinház müvesze kezdte meg szer.an. 22-en szintén három eloadásra terjedö vendegszereplevel. Hazánk elsö tragikusát szekely anyavárosunknak harmadszor volt szerencseje falai közt látnia s nagy müvészetét csodalni. A beállott szünt eval alatt szünet nélkül tartott eloadások folytatanban kimentek közönségünk nem tölötte meg ugyan zsufolásig a szintermet, de a kik kitartani birtak a sötlehetlen, elragadtatassal, valódi rajongassal esüngtek a nagy müvész alakitasain. Felvallanyozta, uj eletre keltette az összes szereplöket s allandoan fogva tartotta mindannak figyelmet. E. Kovács Gyula müvészetének delöli pontjan all s onnan szörja; mint nyari nap eltelö sugarát es ehhez jarul rokonszenves megjelenese s kedves egyeniege. Nem latszik jatekan felfuvalkodottsag es a közönseg ignoralasa, mint akarhanyszor egyes nagyvarosoknak, mindön videkre kirhutnek. A közönseg menyiségével nem törödik s czen tulajdonsaga szinten becsülendö. Első jatéka Dumas Sandor 5 felvonásos vigjatéka, Don Caesar de Basan, második szinten Dumas „Kean Edmund 6 felvonásos szinjaték- es harmadik II. Rákóczi Ferencz fogsága, Szigliguti 5 felvonásos dramajanak czimszerepei voltak. A szerepök mindenike sok igyekezettel oldotta meg feladatát.

A legnap (25-en) Lázár Ádám grof, vármegyének föjegyzöjenek eredeti nepszinmüve a „Legenykerö” került eloadásra — részben az agyafalvi székely emlek javára.

Ma (vasarnap) S. Berczik Margit jutalomjátékaul „Hoffmann mesei”-t adjak s a jöval helen szinel lesz. Baranyai ujra szervezi szintársulatát es husvet elö napjan az uj tagokkal folytatja eloadásait a bérlet lejátszásaig.

Tisztelettel kérjük videki elöfizetöinket, hogy **az illetö postahivatalokánál elöfizetésük megujitása iránt lehetöleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,** nehogy a lap szétküldése fennakadjon szenvedjen.

KÜLÖNFÉLÉK.

Emlékezet.

Kelten valánk a Tisza mellett,
En es egy bájos barna lány.
Hullám hullámra, hab habra jött;
Egyforma mind s más mind a hány.

S mig lelkünk ábrándokba melyedt,
Ajkunk remegve suttogá,
Hogy mint a hullámok tovása,
Tartson szerelmünk oly sokáig.

Aztán elváltunk. A szép alom
Szétfoszlott, elhüledezett.
Örök szerelmünk maradványa
Csak a halvány emlékezet.

Pál Ernö.

Petrácsek Ferencz kir. főmérnök, miniszteri kiküldött a szekes fövárosból varosunkba erkezett, hogy az ez evi tavaszán kiépitendö hebbfenfalva—czekendi allinni utat epites elöt megvizsgálja.

Hangverseny és táncmulatság. A császári es kir. 82. gyalogezred helybeli 3. zászloljának es pót-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Cluj - BCU Cluj-Napoca.

zásztalj keretének alliszéjéi f. évi april 4-en a vármegyeház dísztermében tanácsgalommal egybekötött kalmai hangversenyt rendeznek. A meghívók közlelebbről lesznek kibocsájtva és egyuttal belepő jegyül is szolgalnak.

— **Az udvarhelyvármegyei közs. és körjegyzők egyletének reformálása.** Gálffy István, Oroszhegy nagykőzsegy főjegyzője lapunk ujjan Udvarhely-járas összes jegyzői- és jegyzősegedelibez s pindazokhoz, kik a vármegyei jegyzői egylet ügyei iránt jóindulattal viseltetnek, felhivást intéz s felkeri, hogy folyó evi aprilis 6-án delelőtt 8 órakor Székely-Udvarhelyt, a régi városházban tartandó értekezletre jelenjenek meg. Czélja ezen értekezletnek, — mint a felhivás mondja — hogy a járási jegyzői fiókórok szervezeset megbeszéljék s az egyelbe az jegyzőkaszat, ámuszimbeli működést teremtsenek. A felhivás ramutat az egylet jelenlegi működésének hiányaira s többek közt felemliti, hogy a minden hónapban tartandó választmányi ülések fel ére óta számelnek s igy mintegy 10 uj tag felvetele elmaradt, mi által az egylet 30 ft evi jövedelmétől elesett. Az egylet pénzügyi es egyéb állapota elszomorító, ugy. hogy — mondja a felhivás: „ha van meg férfias akarat bennetek, kedves kartársaim, felfelemi szorakoztok az Udvarhely-járás jegyzői fiókórok megalakításra.

— **Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye** egyháztörülleti képviselői e hó 21-en kedden, a kollégium nagytermében, delelőtt 11 órakor br. Kemény Béla és Sebessi Akos főgondnok meghivása folytán nepes értekezletet tartottak az aprilis 18-iki püspökválasztás ügyében. Br. Kemény Béla fő gondnok egyhaza iránt érdeklődó meleg szavakban indokolta fögondnok társával együtt követett eljárását s az ügy megbeszéléseire hivta fel a nagyszámu érdeklődő képviselőket s intuitán nevezett gondnok erythanglaz az értekezlet vezetésere felkeretett, megindult az eszpmecsere. Menyhárt Andras esperes szép es igaz szavakkban mutatott rá a protestans szabad gondolkozas magszlos voltara, mely semmi körülmenyek közott elnyomhatlan es megsemmisithetőnek, annál inkább, mert minden képviselő erzi most szavazata sulyát s meg is tudja itelni maga is, kinek püspökege hozhat tőbb aldást az egyhaza. Indítványozza, hogy az értekezlet gyűlt jelöltmelleti se fogalajon a felmerülő kérdésben s a nehezsegek daczára ohajtotta volna tudni a többsef allaspontjat. Az értekezlet azonban Menyhárt esperes indítványát elfogadta s igy egyik jelölt mellett sem foglalt allást. De a jelöltek lelkesedés ilyen magán utan a szavazatokat összeszámitolták s a mérleg azt mutatta, hogy dr Bartóknak 17, Barthának 7 hive van jelenleg az egyházmegyében.

— **A vármegyei kosárfonási tanfolyam** — mint mult s amunkban is jeleztük — e ho 17-en veget ert s Miklós György vezetése mellett igen szép eredmény kisérte. A munkak ket napig ki voltak allitva s vármegyenk fő ipanaja, mint az iparfejlesztő bizottsag elnöke bundito szavak utan a bizonyitványokat kiosztva, bezarta a allitast. A tanulók szama 24 volt, de az eredmény öszszehasonlhatlanul nagyobb, mint az előző é ben. Hogy a tanulók szama oly csekély volt, oka abban kerendő, hogy a közeli községekben a tanfolyam kezdetén ragalyos betegségek léptek fel s igy sokat vissza kellett utasitani. A tanfolyamon résztvettek es kielégitő, jó, jeles es kitünő bizonyitványokat nyertek varosunkbol: Kakasi Berta 7, Holdstock Regina 2 Csep Teréz 4, Csep Sarolta 7, Blajer Balázs tanító 6, Florián Mariska 4, Csép Klára 6, Derzsi Irma 4, Ungvary Julia 4, Kiss Irma 2, Mezey Ödön 4 6, Szibian Györgyne 9, Gellérd I ona 5, Valentsik Ilona 3, Tamas Erzsi 9, Lukacsi Mariska 6, Ferencz Piroska 2, Takot Ilona 9, Gyarmathy Etel 2, Balint Luja (Sándorfalva) 6, Balázs Lajos (Arvátfalva) 4, Barabas Irén (F.-Boldogasszonyfalva) 4, Csiszar Anna (F.-Bálvány) 7, Toth Karoly (Bikafalva) 9 drb különböző egyszerű es finomabb munkát a litottak ki.

— **Márczius 15-én** a szabadság ünnepén volt nagy közönseg előtt az olvasó és dalkör bemutatkozója Derzs községben. A 16 pont alattu műsor Derzsben is e napot a szép vagy az ez által teremtett dal es szabad szó ünnepévé tette. A lelkesz szép, lelkes szavakkal nyitja meg az ünnepelyt; mig az egyik tanitó emlékezésében e napot a többi napok közül kiemelve, melitaja; a másik alkalmi énekek sz batos elocskaival ragadja lelkes-czitre a közönséget, a harmadik meg összefoglalva melitaja a márczius 15-iki eseményeket; buzditva, lelkesitve az Isten, kiraly es haza iránti szeretetre az ifjusagot. Szép es meghato volt az a verseny, melyet nagyok es kicsinyek, iskolás sok es felnőttek kifejtettek, midőn a nagy nap eseményeiből egy egy rélet felolvastak, vagy versben elszavaltak. Szép es meghato volt a közönseg érdeklődés s szóme, hogy a dal szerelme, az önkepzés szelleme 40—50 önkentest toborzott zaszlója alá, kikiket nem csak arabusul hangoztatni es minduntalan tánczolni, hanem az idő immár hasznosan es neme-en eltöltení is lehet. A nemzet nagy apostolával: „Magyarország nem vult, hanem lesz. Derzsben is az a mondatik: Olvasó és dalkörünk: ha nem volt, van már es lesz. Adja Isten, hogy fenn is áiljon ez mindig! (Szivből ohajtjuk mi is! Szerk.)

— **Uczai lámpak Felső-Sófalván.** Uczai lámpak felállitatasa czéljából Felső-Sofalvan aprilis 3-án zártkörű tánczestelyt rendeznek: Veress Mózes elnök, Keresztes János penztáros, Szeitz Margit jegyző, Mattyus Kati, Bojtor Teréz, Keresztes Ilona, Szeitz Anna, Demeter Agnes, Györke Rózsa es Keresztes Emma rendező bizottsagi tagok. Hiszük, hogy a sofalvi hölgyek tánczestelye fényesen fog sikerülni, mivel varosunkbol is többen kirándulnak s különben is a sovidek mindig szépet es jót produkál.

— **A nagyszebeni kir. főgymnasium felavatása** e ho 23-án volt. A helybeli kir. főcaliskola képviselette magát a szép ünnepélyes ülésnél, melyen Nosz Gusztáv tanár vett részt városunkból.

— **Halálozások.** E hó 19-en kisertek örök nyugalomra varosunkban szentgerczegi Kozma Tamás ny. mintár, feltészt elérve 74. házasságunk 45 es utolsóig 44 evi papsága utan. Szentgyörgyi József sikolu cv. ref. enekvezér-tanito eletének 58., tanitosagának 40-ik evében e hó 24-en elhalt.

— **A küsmódi dalkar** februar 12 én tartott hangversenyének tiszta jövedelme 76 korona; eddigi gyűjtés 77 korona 30 filler; a dalkar vagyona je enleg 153 korona 30 filler. Felülfizettek illetve tiszte'ctjegyeiket megváltottak Lő. Gyárfás Endre 10 kor. gr. Lázár Ádám, Csia Kalman, Simon Mihály 2—2 kor. Gugy József, Rozsondai Istvan, Wolff Ottóné 1 kor. 50 fill. Abrahám Benjámin, Ádam Dénes, Deák Gergely, Dorn Ferencz, Gugyi Lajos, Gombos Samuel, Jakab Adolf, Jakabházi Gábor, Kakasi Ferencz, Lázár Antal, Sándor Mariszy, id. Szakál Ferencz 1—1 kor Antalfi Mihály, Somodi Domokos, Szakal Istvan 50—50 fill. Bojthe Sandor, Bereczki Imre 20—20 fill. Szabó Márton 10 fill. Osszesen: 34 kor. 70 fill.

— **Tüzeset.** Nehány hónapja, hogy Zetelaka közsegnek egesz utczasora elhamvadt s most ismét e ho 24-ere virradólag S ipillet csett a lángok martalékuul. A tűz kezdete ugyanoly okat mutat mint egesz biztosan mondjak, de hetoleg vigyazatlansagbol eredt. Nem lehet elegendő szerint a nep közönyöseget, melylyel embertarsainak veszteseget fogadja; mig egyresze vedelemre siet, a legtöbb csendes ámuló alszik.

— **Bünös ara.** Bögöz közseghen ifj. Csomortán Istvánne Szakacs (Simó) Rebi 3 es fel hónapos más allapotban volt. Romániába akart utazni s erre ullevelet is vallott. A mi annyakat örömmel, ötet terhe gyülöltétel folytan — attol rettegve, hogy szabadítani akart. Indulottal es petreszelvenyökerrel — valoszinüleg id. Csomortán Istvánne utasitasai szerint — addig mesterkedett, mig terhétől bünös modon megszabadult. E ho 23-án Bokor Istvan és Jánosné Csomortán Mariszy meszet vettek a manipulacionak s a bünös anyat letartóztatták s átadtak a helybeli kir. törvényszeknek a feloglalt ludlollal es petreszelvenymel együtt.

— **A daróczi állatvásár**" czimmel lapunk 10. szamában közölt hirünkre vonatkozolag, melyet a segesvari „Nagy-Küküllő" is veliink egyszerre közölt — Meedt János kaczaj jegyző, nevezett lapban nyilatkozik. Kijelenti, hogy a Kaczabol a daróczi vasárra hajtott allatokat nem vasarlotta s szerinte bocsájtotta el a kaczabol pedig a vevőkre utruháztak. Ezen körülmény tehát kizárja azt, mintha szabalytalanul kiállitott marhalevelet forditalak volna elő Kaczabol, mert ez esetben azokat — a törvény szerint — a vasárteren kellett volna neki szabad, sőt letartóztatandók lettek volna mindaddig, mig a szabályszerű marhalevelket előmutatják. Ennyiben szükségesnek tartottuk ismertetni a választ annal is inkább, mert Kaczabol szerint ugyanolyan tartozik s az egy Hidvegi sát ohajtjuk, mivel annak idejen a tudósitast megbizhato helyről vettük.

— **Márcz. 15-iké** a küsmódi dalkar is szavalatok kal es alkalmi beszedbol egybekötve, hazafiasan megünnepelte igen nagy érdeklődés mellett.

— **A csekefalvi polgári olvasókör** által rendezett és sikerült mulatsag tiszta jövedelme 37 ft 93 kr volt. Ennek felosztása: Ifj. Kacz Elek es Lakatos Sándorne (Székely-Keresztúr), Csulak Lajosne, Kremer Aranka és Hidvegi Aurél (Segesvár) 50—50 krt; Krupinczky Antalné 30 krt; Olasz Domokos, Nagy Eszter és Bedő Ferencz 10—10 krt; Kádár Anna 13 krt.

— **Az agyagfalvi emlékre** ujabban adakozlak; Gyerkes Mihály gyűjtőivén 4 frt 90 krt. Sz.-Kereszturon márczius 15-én az unit. gimnázium tartott hazafias ünnepélyen önkéntes adakozásból 4 frt, a városnál rendezett ünnepélyen adakoztak Apáthi Gyula 1 frt, Jakabháznné 50 kr, Gombos Rózsa 50 kr, ifj. Lengyel Samuné 50 kr, Lestyán Margit 1 frt, Lajos Dénes 1 frt, Szentkovics Aurél 50 kr, Valter Ferencz 50 kr, Galfi Salomon 50 kr, Sándor Albert 1 frt 50 kr, a bankett tartott gyűjtés eredménye 4 frt 50 kr, összesen 16 frt, Marosvásárhelyen márczius 15 én tartott lakomán befolyt összege feleresszel 6 frt 40 kr Szakacs Péter úr, dr. Sebesi Akos kir. közjegyző gyűjtőivén 2 frt, Both Sándor tanár gyűjtőivén 3 frt 60 kr, összesen 32 frt 90 kr. Ezzel együtt az alapra gyűlt összeg tesz 243 frt 83 krt. Fogadják a nemes szivü adakozok az emlék biztositásáért szives köszönetet. Sz.-Udvarhely, 1899. márczius hó 25. Ferenczi János, pénztárnok.

— **A köszvényes és csuzos betegek** figyelmét ne kerülje el azon páratlan hatasu czuz es köszvény elleni kenőcs, melyt Zoltán Béla udvari szállói czygyszertárában Budapesten a kiadott ivegenkent 1 frtert. Az elismerő levelek czrei bizonyitják, hogy e kitünő kenőcs 20—30 even bajokat nehány nap alatt biztosan meggyógyit.

Szerkesztői üzenetek.

Márcz. 15. Szép ohajtás egy addalian polemának anyagot szolgáltat — a kihagyandókat kihagytuk. A többit es az ehhez hasonlókat mindenkor kösszegjük közöljük.

E. Gy. Tárgyhiánnz miatt kesett. Az e tekezést is majd átnézzük.

Előfizető. Kefner védője Pál Ernő dr, ügyvédjelöt volt, ki Gyarmathy Ferencz ügyvédet helyettesitette.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 143—1899. felisp. Pályázati hirdetmény. A kormányszékileg bizott Udvarhelyvármegyeben nyugdijazás következtében üresedésbe jött alispáni szállásra s az ennek, esetleg fokozatos előléptetésnek betöltése után más üresedésbe jöhető allasokra is a pályázatok, ezennel kiirom. Az alispáni allassal jelenben a következő évi javadalmazások járnak. Tesztelőtetnek 1917 ft Lakbér 300 ft. Utazási atalany 300 ft. Összesen 2517 ft. A folyó évi költségvetésnek letargyalása és törvény erőre való emelkedése esetén pedig évi javadalmazassa lesz. Tőrzsfizetés 2200 ft Lakbér 400 ft Utazási atalany 400 ft. Összesen 3000 ft. Felhivom a pályázni ohajtókat, hogy ez iránti pályázati folyamodványukat hozzám az 1883. évi I. törvénycikk értelmében felszerelendő okmányaikkal folyó évi április 5-én d. u. 4 órájig adják be, mivel az az idő után beérkező folyamodványok figyelembe vehetők nem esznek. Székely-Udvarhelyt, 1899. márczius 17-én Gróf Haller János, főispán. 1—3

Szám 1083—1899. polg.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint csődbirosag közhiré teszi, hogy a szekelykereszturi Michel Karoly kereskedő csődtömegéhez tartozó 105 fr. 68 krt tevő külnlevő követelések **1899. évi april hó 14-ik napja** d. e. 8 órakor árveresztelni fognak Székely-Keresztur községében s a legtöbbet igérőn k egyöttesen oly m don fognak eladatni 105 frt 68 kr kikalitasi áron, hogy ha ez meg nem igértetnek fokozatos leütésnek lesz helye, addig mig igéret tetetik, s ha ily m don az árverés nem sikerülne, az egyes követelesek egyenkint fognak elárveresztetni.

Bánatpénzül a becsértek 10 szazaléka teendő le az árveresző biztos kezéhez készpénben vagy ovadékképes papirokban, s a vételar a kiküldött kezéhez az nal keszpénzben fizetendo le, a vevő költségere es veszélyere nyomban tart ndó ujabb árveres terhe alatt, mely esetben a vételár tőb let a vevő nem illet nőb de ha kisebb vételár értetnek el, a vételar különbözetei megtéríteni lesnek köteles.

A különlevő követelesek egyenkenti szeszget magában foglaló árveresi hirdetmény Dr. Gross Frigyes ügyvéd tömeggondnoknal s a csődbirosagnal megtekinthető.

A kir. törvényszék, mint csődbir sagnak Székely-Udvarhelyt 1899. márczius 2-án tartott üléséből.

Montvich. elnök. **Király.** t.-jegyző.

Meghivás.

A hazai szövetkezetek központi hi elintézte mint szövetkezet kötelekbe tartozó Szentabrahám es udeke községi hite szövetkezet **1899. évi április hó 9-en d. u. 2 órakor az állami iskolában** rendes közgyűlest tart, melyre a tagok az alapszabályok 21. §. a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. Mult evi üzleteredményről szóló jelentesek targyalása.
2. Zárszámadasok megvizsgala es a cs fel mérlegy megalasa.
3. Mérleg megállapitasa.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatosag 7 tagjanak valasztasa.
6. Felügyelő-bizottsag valasztasa.
7. Belépés a - országos központ hitelszövetkezetbe.
8. Alapszabályok megvaltoztatasa.
9. Netáni inditanyok.

1898. évi december hó 31 én a tagok szama 175, üzletrészeinek szama pedig 214 volt; az év folyaman belépett 28 tag 29 üzletrészszel, kilépett 0 tag 0 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottsag által megvizsgalt evi mérleg a közsegházanal küffüggesztetett es mindenki által megtekinthető.

Kelt Szentábrahám, 1899. márczius hó 2.

Keresztály Márton igazgató.

Sz. 5949 - 899. alisp. Udvarhely varmegye alispánjatol.

Pályazati hirdetmény.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu v ros képviselő testülete 132 - 898 szamu jogerős hatarozatával rendszeresitett vegrehajtai alla ra ezennel pályazatot nyitok

Ezen allassal ez idő szerint evi 400 frt fizetés es 100 frt lakbér javad hazas jar; az uj szabályrendelet jóváhagyása esetén a torzsfizetés szerint lesz.

Felhivom ezen allast elnyerni ohajtokat, hogy sajátkezüleg irt pályazati kereseet legalabb 4 közep osztályt végzett iskolai, továbba honossagi, erkölcs s eddigi működésket igazoló bizonyitvanyaikkal felszerelten hozzám folyó évi április hó 30-ig adjak be.

Később érkezett folyamodvanyok nem fogjak figyelembe vetetni.

Sz-Udvarhelyen, 1899 evi márczius hó 23 án.

Alispan szabadságon:

Gr. Lázár, főjegyző.

Kitünő koresma és belthelyiség. Bethlenfalva központján, az orszagut mentén, örökárون eladó. Az épület 3 emeleti, 2 foldszinti szobát, konyhát és kamrát foglal magában. A telek 10 öles csürrel, megfelelő udvarral es kerttel bir. Jelenleg 300 frt haszonbért jövedelmez Bövebb felvilagositást **Balásy Sámuel** tulajdonosnál **Bethlenfalva** (posta es vasutallomas Székely-Udvarhelyt) nyerhető.

BORT

asztali-, pecsenye-, esemege-bort, cognacot, kisüstös **szilvariumot, székelypenzlikat, eredeti tisztaságban felelősség mellett,** nagyban és kicsinyben, **mérsékelt árban** ajánlunk.

Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldunk.

Székely-Keresztur, 1899. márcz. hó.

Székely-Borkereskedés részvenytársaság.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Szoros Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Kereskedő tanoncz

14—16 éves, 12 frt havi fizetéssel felvétetik azonnali belépésre a „Székelyudvarhelyi bőranyag beszerzési szövetkezet“ bőrüzletébe. Ajánlatok az igazgató-elnökhöz intézendők.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt **hivatalosan vegyelemezve** vannak, **csakis**

FERNENGEL GYULA

jóhírű pinozejében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 32 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 28 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 24 frttól 46 frtig.

Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Honi ipar! Legdusabb választék! Honi ipar!

Mindenféle divatos férfikalapok!

Kossuth utcza saját ház. **Székely-Udvarhelyt** Kossuth utcza saját ház.

A n. é. helyi és vidéki közönség figyelmébe ajánlom saját készítményű és a legelső háztól beszerzett, legdivatosabb árukkal dusan felszerelt

Kalapraktáromat.

A raktáromból vett kalapok javitását legolcsóbb árban és a karimák javitását

teljesen ingyen eszközöm.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel:

Schuller János, kalapos.

Mindenféle divatok a kőrt **MACHLEID-féle**

kecskeméti arckenőcsöt,

mely szépítő hasonlatát más mindem **szepítő, mint fehérítő, hímlőhelyek, pörösödést** és egyéb bőrtermetlen kütéseket hiteles nem elmondat, **ellenben szép, fiatal, üdeszínű, puha, nyájas bőrt tőle, a napbarnitottat meg-szüntetni** és **szépítő** szerül szolgál. Ennek a szépítő szernek egyszerű, jól bevalt, egészsége jellemzi a felügyelő, hogy ezt bátrabb szépítő szernek nevezhetjük. Hatása a kecskeméti szépítő szappanénál elv mellett, a fellmosó, más szépítő szerekhez hasonlóan, mely az arcot az fölül nem mosik. Egyik jó tulajdonsága hogy dörzsölése utánhagy gőhasonlóan lesz. Egy tégely ára hasonlatai utasítással **50 kr.**

50 kr. — Egy darab kezelési-utasítás nélkülözhetetlen.

Hajnal-szesz.

Biztosan meggyógyít minden fájdalmat, úgy **kőszvény reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás** fül fájás és hatfájás ellen. Ez a gőhatásoknak nagy gyógyszer fája, a szélütés ellen egy szemes, alkoholmentes használat szerint, más szám a hajnal-szesznek szyfhöz hatása van fölé vélem. Sok ezer elhyomorodott lelket kiszolt mar ezen szerrel teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással **50 kr** Kapható:

Farkas Ignác

„**Mátyás király**“ cimű gyógyszertárában **Kecskemeten** és minden nagyobb vidéki gyógyszertárban.

Főraktár Török József gyógyszertára Budapest.

3860. szám. 1899. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó homoródszentpáli körjegyzői állás melyhez Homoród-Szent-Pál, Recsenyéd, Szentpéter Jánosfalva és Városfalva községek tartoznak, lemondás folytán megürülvén, ezen állásra pályázatot nyitok s felhivom azokat, kik ezt elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t-cz. 6. § ának megfelelőleg felszerelt folyamodásaikat **folyó hó 29-ig** hozzám adják be.

A választás a székhelyen Homoród-Szt-Pál községben folyó hó 30-án d. e. 10 órakor fog megejletni.

Javadalmazás: 400 frt évi fizetés a házi pénztári hivataltól havi részletekben és természetbeni lakás.

Magán munkálatokért a szabályrendeletben meghatározott díjak.

Oklándon, 1899. évi márczius 12-én.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Sz. 1075—1899. tkvi **Hirdetmény.**

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közbirrel tétetik, hogy a Nagyszebeni általános takarékpénztár és csatlakozó hitelező a székely egyleti első t.-pénztár végrehajtatónak Szálasi György és neje Nánn Mária parajdi lakosok végrehajtast szenvedő ellen 150 frt s járulékai kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, a parajdi 336. sz. tlkjkvben Szálasi György és neje Nánn Mária nevére irt A+ 2875 hr. számu ingatlan 18 frt. 2873 hr. számu ingatlan 12 frt. Továbbá a parajdi 765. számu tkben Nánn Mária Szálasi Györgyné nevére irt A+ 267 hr. számu faház 160 frt, 849., 850 hr. számu ingatl. 34 frt, 1456 hr. számu 3 frt, 1457/2 hr. számu ingatl. 3 frt 50 kr, 2104, 2142, 2143, 2144, 2145 hr. számu 18 frt, 2214/a, 2214/b, 2215/b hr. sz. ingatlanon 8 frt, 2383, 2385, 2386 hr. számu 15 frt, 2890/2900/a, 2908 hr. sz. ingatlan 19 frt, 3304 hr. számu 1 frt, 4592, 4593 hr. sz. ingatlan 20 frt, 4598, 4599 hr. sz. 30 frt, 4850/2 hr. sz. ingatlan 6 frt, 4937 hr. sz. 19 frt, 5096a, 5096b, 5122a, 5122b, 5122a, 5122d, 5122e, 5122f, 5123a, 5123b, 5123c, 5123d, 5123e, 5123f, 5124a, 5124b, 5124c, 5124d, 5124e, 5124f, hr. számu ingatlanok együtt 11 frt, 5101 hr. számu ingatlan 5 frt, 5147 hr. számu 3 frt, 5506, 5507 hr. számu ingatlan 7 frt, 5509 hr. számu 6 frt, 5572 hr. számu ingatlan 22 frt, 5598, 5636 hr. számu 18 frt, 5626, 5637, 5628, 5629, 5631, 5581, 5682 hr. számu 27 frt, 5735, 5736, 5738, 5742, 5743, 5744 hr. számu 9 frt, 5782 hr. számu 4 frt, 5924 hr. sz. 3 frt, 6231, 6232 hr. számu 7 frt, 6234, 6235 hr. számu 2 frt, kikiáltási árban az **1899. évi április hó 14-ik napjának** d. e. 9 órakor Parajd községházanál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek el fognak adatni. A venni szándékozók, a becsárnak 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes papirban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni. Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők. — A kir. t.-szék mint tkvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. évi február hó 16 án.

Györfy Titus, kir. t.-széki egyesbiró.

Magyar és francia pezsgő.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Gyors és pontos kiszolgálás.

A nagyérdemű közönség szives figyelmét kivánom igénybe venni, a midőn az általánosan elismert és jó hirnévnek örvendő **TEUTSCH B. JÓZSEF** borkereskedő czég borait ez uton is ajánlom. A mennyiben ezen czég boraiból bizományi raktárom van, **abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy megállapodásunk értelmében tisztelt vevőimet éppen olyan árban tudom kiszolgálni, mint a nevezett czég** s tekintettel arra, hogy ugy az asztali, mint a csemege borok kezelésére a legnagyobb gondot forditom, azokat csak egészen tiszta állapotban hozom forgalomba.

Ezuttal el nem mulasztathatom, hogy a közelgő ünnepek alkalmából, minden háztartás legnagyobb tényezőjére, értve ugy a

kalács-, mint a kenyér-lisztekre

a szives figyelmét fel ne hivjam, mely czikkeket **a legolcsóbb napi árban, a legpontosabban szolgálom ki s tisztelt vevőim kivánságára és kényelmére azokat házhoz is szállittatom.**

Végül a több oldalról kitüntetett s a legnagyobb hirnévnek örvendő

Mauthner-féle

vetemény- és virágmagvak megérkeztek, melyeket az ez iránt érdeklődő nagyérdemű közönségnek szintén ajánlatba hozok, azon előnnyel, ha netalán valamely kivánt nem lenne raktáron, **azt megrendelésre minden posta- vagy szállitási költség kizárásával szolgálom át.** Nagyon megfigyelendő, hogy a zacskók az ezen hirdetés keretében látható álló medvével legyenek ellátva, mivel ezen védjegy hiányával árusított magvak nem a hires Mauthnertől erednek.

Szives érdeklődést kérve dusan berendezett fűszer üzletemre, vagyok

teljes tisztelettel

Gál János.

Magyar és francia cognac.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.